

Tednik

Učiteljski Tovariš.

Glasilo avstrijskega jugoslovanskega učiteljstva.

Štev. 1.

V Ljubljani, 6. prosinca 1905.

XLV. leto.

»Učiteljski Tovariš« izhaja vsak petek. Ako je na ta dan praznik, izide list dan pozneje. Vse leto stoji 8 K, pol leta 4 K, četrt leta 2 K. Spise je pošiljati samo na naslov: Uredništvo »Učiteljskega Tovariša« v Idriji. Naročnino prejema Francišek Črnagoj, nadučitelj v Ljubljani (Barje). — Vse pošiljatve naj se pošiljajo franko. — Rokopisov ne vračamo. — Oglasi in poslanice stanejo za stran 30 K, pol strani 16 K, $\frac{1}{2}$ strani 10 K, $\frac{1}{4}$ strani 8 K, $\frac{1}{8}$ strani 4 K; manjši inserati po 20 h petit-vrsta. Večkratno objavlanje po dogovoru. Priloge poleg poštnine 8 K.

Vsebina: Prihodnja glavna skupščina naše »Zaveze«. — V petinštirideseto leto. — Naš denarni zavod. — Za povzdigo šolstva! — Nekoliko o goriških razmerah. — Iz naše organizacije. — Književnost in umetnost. — Vestnik. — Listnica uredništva. — Listnica upravnništva. — Uradni razpisi učiteljskih služb. — Inserati.

**Prihodnja glavna skupščina naše
»Zaveze« bo 13., 14. in 15. av-
gusta t. l. v Pulju.**

== Pripravljajte se zanjo! ==

V petinštirideseto leto.

Danes stopa »Učiteljski Tovariš« v petinštirideseto leto svoje dobe. Slovensko učiteljstvo je lahko ponosno na svoje glasilo že zaradi tega, ker je izmed najstarejših listov na slovanskem jugu. Skromen in pohleven je bil začetek našega lista, ker je bilo njegovo delovanje prvotno posvečeno samo šoli in vzgoji. Toda času primerno se je izpreminjala njegova pisava. V novejšem času je bil primoran, ostaviti pot skromnosti in ponižnosti, ker so se sovražni valovi čedalje ljutejše zaganjali ob slovensko učiteljstvo. Idilično in mirno življenje je prenehalo med raznimi stanovi — boj je stopil v ospredje. Mi se ga nismo strašili. Kdor ne napreduje z duhom časa, ta nazaduje; kdor se da mirno poniževati in prezirati, ta je vreden pomilovanja, tak si podpiše sam svojo smrtno obsodbo!

»Učiteljski Tovariš« je napredoval z duhom časa. Ko je priklopila sila do vrha, je stopil s pogumno samozavestjo na svoje lastne noge ter neustrašeno odbijal sovražne napade. Najodločnejše se je bojeval za narodno prosveto, za čast in napredek šole, za čast, svobodo in izboljšanje gmotnega stanja učiteljstva. Ako bi naše glasilo ne ravnalo tako, kdo bi se danes še zmenil za učitelja-trpina? Ali bi ga kdo vprašal, če je lačen ali sit? Nič se bi se ne zmenil zanj. Nihče bi se ne brigal za blagor in napredek šolstva. Smelo trdimo, da smo si vse, kar imamo, priborili sami s svojim neumornim trudom in delom. Na tej poti dela in odločnosti ostanemo tudi v bodočem letu. Delo preteklosti je naš program za bodočnost.

Živimo v hudih časih. Politiško naše življenje je razburjeno do skrajnosti. Povsod bijejo boj na življenje in smrt. Nas čaka še mnogo trudapolnega dela. Nazaj ne smemo — naprej moramo! Junaško se bomo borili s

sovražniki šolstva in učiteljstva, pred vsem bo veljal naš boj izboljšanju pravnih razmer učiteljstva.

En sam človek je v vesoljstvu pravcata ničla. Ako se učitelji vsi zedinimo, da postanemo vsi enih misli in enega delovanja, katerih središče, ognjišče in kačipot bodi naše glasilo, se zgrnemo v velesilo, ki bo ob njo zaman butal sovražnik s penami svojega srditega žolča. Prijatelji in sovražniki nas občudujejo zaradi naše vztrajnosti in edinosti in zaradi našega neumornega delovanja in boja za obstanek in napredek. Le žal, da je tudi med nami mnogo takih, ki čakajo s prekrizanimi rokami dobrot, ki jim jih bodo priborili drugi. Nikdar ne primejo v roko peresa, da bi sporočili uredništvu »Učit. Tovariša« kako važno vest. Da bi ostalo samo pri tem, bi še ne bilo najhujše zlo, najhujše, kar nas peče, je pa to, da se mnogim zdi škoda, da bi se naročali na svoje glasilo. Res je, da živimo v prežalostnih razmerah, ali vendar si toliko že lahko vsakdo odtrga od ust, da naš glasilo svojega stanu. Z zedinjenimi močmi delamo vsi za enega in eden za vse, potem nam mora priti dan zmage in plačila!

Naš denarni zavod.

Geslo: Kar plodonosno naložim,
v pomoč le sebi podarim.

**Hranilnica in posojilnica Učiteljskega
konvikta v Ljubljani,**

registrovana zadruga z omejenim jamstvom,

Promet do konca decembra 1904 K 22.971-88.

Za povzdigo šolstva!

»Slabo stanje kranjskega šolstva zahteva, da se učiteljstvo strogo ravna po danih postavah, razpisih, oziroma odlokih. O tem se moramo šolski nadzorniki v prvi vrsti prepričati. Osobito pa nam je gledati, da se učiteljstvo strogo ravna po urniku ter da ne teži po prostih urah, po prostih dnevih.«

Tako beremo v »Konferenčnem poročilu«, ki ga je izdal c. kr. okr. šolski nadzornik za litijski okraj leta 1902. na 4. strani. To poročilo nam je slučajno zopet prišlo v roke.